

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В ПРОЦЕСАХ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

О.П. Моїсеєнко.

Донецький національний університет
Україна, м. Донецьк

Вищі навчальні заклади (ВНЗ) зазнають значного впливу від змін зовнішнього середовища та внутрішнього стану через різноманітні фактори, такі як обмеженість ресурсів - недостатність або скорочення бюджету, зміна політики нового уряду, демографічне питання, конкуренція серед ВНЗ. Для того, щоб упоратися з труднощами і змінами середовища, важливо реалізовувати перспективні цілі за допомогою інструментарію стратегічного менеджменту, такого як збалансовані системи показників (ЗСП).

Існує чотири типи (складові, перспективи) індикаторів (показників), які характеризують ВНЗ: фінанси, клієнти (абітурієнти, студенти, батьки, роботодавці), внутрішні бізнес-процеси, інноваційні процеси. Найбільш зрозуміла фінансова складова, та індикатори, що її характеризують. Але для стратегічного менеджменту недостатньо знань про фінансові індикатори, необхідна наявність індикаторів, які будуть відображати задачу ВНЗ, тобто забезпечення якісної освіти.

Формулювання ЗСП можна частково представити теорією підтримки прийняття рішень, яка забезпечує здійснення логічного вибору в умовах невизначеності і пропонує множину альтернатив, множину рішень і зв'язки між ними. Для ВНЗ визначають множину перспектив та множину незалежних показників наприклад: кількість викладачів, які мають науковий ступінь; фінансові ресурси направлені на інформаційне забезпечення, на поповнення бібліотечного фонду та інші[1]. Показники повинні бути агреговані, враховуючи їх важливість, а також зважені, для того щоб відображати їх пріоритетність. Вагові коефіцієнти визначаються командою ВНЗ розроб-

ників показників з використанням лінійних коефіцієнтів. В зв'язку з лінійною залежністю функції цінності від показників оцінки, зміна індикаторів призводить до зміни функції корисності, які можливо розрахувати на основі попереднього значення плюс відносну зміну.

Таким чином, для розрахунку значення всієї ЗСП або окремих перспектив, необхідно володіти інформацією про минулі значення ЗСП ВНЗ. Так як проводити такі обчислювання важко, необхідна автоматизована система, яка дозволить швидко, без помилок проводити розрахунки. Всі розрахунки необхідно зберігати (створювати історію), щоб використовувати для наступних обчислень.

Треба звернути увагу на те, що ВНЗ не може займати перше місце за всіма показниками, за всіма видами діяльності. ВНЗ потрібно мати деякі відмінності від конкурентів, інакше ВНЗ може втратити свій профіль. Тому для кожного ВНЗ необхідно розробити свою власну систему показників, звертаючи увагу на направленість діяльності, після цього визначитися зі стратегією и задачами, оцінити корисність показників, і в кінці розрахувати значення окремих перспектив, та значення повної ЗСП, використовуючи збережену історію по минулим значенням.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Hoger Kunz. General and specific formalization approach for a Balanced Scorecard. /Holger Kunz, Thorsten Schaaf. – Expert Systems with Applications 38 (2011), pp. 1947-1955